

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kérlek iratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Két törvényjavaslat.

Folyó április hó 26-án nevezetes, mondhatni korszakos esemény történt a képviselőházban. A kormány benyújtotta az „állami anyakönyvekről” és az izraelita vallásnak a törvényesen bevett vallások közé való beviteléről szóló törvényjavaslatokat. A kormány egyházpolitikájának az életbe való átvitelére céloznak a javaslatok, melyeket azonban a politikai pártok régóta sürgetnek s melyekre nézve általánosságban, elvi tekintetben aligha van nézeteltérés, csakis a felvett intézkedések terjedelme s az elvi kérdések gyakorlati kivitelezés tekintetében térhetnek el a nézetek, valamint felmerül az az kifogás is, hogy miért nem lettek már most előterjesztve a vallások szabad gyakorlatáról és a polgári házasságról szóló törvényjavaslatok is, hogy — mintegy szerves egészet tekinthetők volna át az egyházpolitika tervezeteit.

Reánk erdélyiekre nézve, hol összekeveredve annyiféle nemzetiség s annyiféle vallás van, éppen nem lehet közömbös az ugynevezett egyházpolitika. Mindaz, a mi nem sérti a vallás gyakorlatot és előtérbe állítja az állam magyar nemzeti jellegét, mind az, a mit e téren más államok, például a szomszédos kis Románia már régen érvényre emeltek önállóságuknak és az állami felsőbbségnek jogkörében, az nem lehet nálunk sem sérelmes, sem hiányos.

Azzal, — így szól az indokolás, hogy a születési, házassági és halálozási anyakönyvek vezetése az állam közegére bízatik és hogy ezen állami anyakönyvekbe minden állampolgár születése, házassága és halálozása vallására való tekintet nélkül egyaránt feljegyzetetik, az állam oly feladatot vesz saját tevékenységi körébe, mely természeténél és lényegénél fogva oda tartozik.

Születés, házasságra lépés és halál, mint a személyi lét kezdete és megszűnése s a család alapítása, azok a fordulópontok az ember életében, melyekhez mint alaphoz tapadnak a személyiség összes jogai és kötelességei. Az egyesek magán, családi és örököségi jogi viszonyainak biztos alapokra fektetése, köz- és magán életük minden vonatkozásában való rendezése érdekében feltehetően szükséges ezen személyi alapállapotok folytonos, megbízható módon világlátásban tartása. Minthogy pedig erre az egyes polgár csak aránytalan fáradsággal és költségekkel lenne képes, az anyakönyveknek ezen célból való vezetése: állami feladat.

Az anyakönyvek vezetése azon további okból is az államnak képezi feladatát, mert azon adatokra, melyeknek tanúsítására az anyakönyvek szolgálnak, az államnak lépten nyomon szüksége van. A személyiség három alapállapotának tanúsítása és nyilvántartása adja meg a közigazgatásnak azon támpontokat, melyekre az emberi együttlétből folyó feladatok megoldásánál szüksége van. Az általános védkötelezettséggel, az általános iskolakötelezettséggel járó feladatok teljesítésénél, a népesedési mozgalmak nyilvántartásánál és közrendészeti tekintetből szüksége van az államnak arra, hogy a nép minden személyi alapviszonyairól mindenkor a tényleges helyzetnek megfelelő pontos ismeretekkel bírjon.

Hogy mindennek dacára az anyakönyveket nálunk mindez ideig nem az állam vezette, annak magyarázata a történelmi fejlődésben van.

A magyar állam, mint minden más állam, készen találta a keresztény vallásfelekezetek anyakönyvét. Az egyházi anyakönyvek vezetése azonban korábban vette kezdetét, midőn a katolikus egyház kebelében a szakadás beállott. Eredeti céljuk ezen anyakönyveknek az volt, hogy a vallásfele-

kezethez tartozást bizonyítsák. A mint azonban a fejlődés során a személyi állapot nyilvántartásának nagy fontossága s annak közvetlen állami érdeke mind világosabbá lett, a magyar állam is az egyházi anyakönyveket az állami feladatok szempontjából szabályozás alá vette.

A gyakorlati élet, a mindennapi tapasztalás tanúságot szolgáltat arra, hogy a felekezeti anyakönyvek rendszerét megszüntetni: helyes és szükséges reform.

A törvényjavaslat az anyakönyvvezetést kerületenként csoportosítva a főispán által kinevezett anyakönyvvezető, illetőleg helyettes által kívánja eszközölni. Lelkész ily anyakönyvvezetéssel nem bízható meg. Járási főszolgabírák és szolgabírák, kis és nagyközségek, rendezett tanácsú városok előjárói a kinevezést elfogadni kötelesek. Egyes anyakönyvvezetők részére a belügyminiszter az államkincstár terhére méltányos tiszteletdíjat állapít meg. Külön kerületet fognak képezni a városok és nagyközségek. A többi község oly módon csoportosíttatik, hogy átlag 3000 lakos jut egy kerületbe, ily módon az egész országban 4467 kerület lenne s a kiadások 800.000 frtra mennének.

Minden anyakönyvvezető a születésekről, házasságokról és halálozásokról külön-külön bekötött anyakönyvet vezet az állam nyelvén egy első és egy második példányban.

Az anyakönyvi bejegyzések, valamint a reájuk vonatkozó tárgyalások díj és bélyegmentesek. Az anyakönyvi kivonatokról járó díjakat a belügyminiszter állapítja meg, igazolt szegénység esetén az anyakönyvi kivonatok és bizonylatok díjtalanul állíttatnak ki.

A születések egy hét alatt, a halálozások legkésőbb a következő hétköznapon, a házasság két nap alatt bejelentendők. A bejelentés egyszerűen

TÁRCZA.

Egy tigrisvadászat.

— Humoreszk. —
Folytatás.

— Jaj barátom — fogadja a csodálkozót Agárdy — te még nem tudsz semmit? No sebsj, majd megtudod. Csodát lát holnap K* és csodát lát az egész világ. Ugy-e barátaim? Igyunk hát az ötödik tigrisvadász egészségére!

Az pedig nem tudta mire vélni legújabb titulusát. De elmondta aztán neki Agárdy szegregül végre az egész dolgot. Hogy kergette meg Dumitru az ideszabadult tigris és hogy menekült az ide félködmőne árán, lélekszakadva elbeszélte a történeteket. Hogy ők mit terveztek holnapra, milyen nagy emberek lesznek, ha azt a tigrist elejtik. (A mit Balogh előre szépen éppen így kieszelt.) Hanem azért ő csak szabódott, hogy így, meg úgy; neki holnap elhalaszthatlan dolga van a városban, a miért legnagyobb sajnálatára is vissza kell utasítania a híres ember levés e leggyönyörűbb alkalmát.

Azok összebujtak és nevettek: ejh, fél ez az erdősz. Hm! ki hitte volna? . . .

De azért csak elhatározták a holnapi tigrisvadászatot. Kértek egy pár kerültöt Baloghtól és szedték magukba meglehetősen mértékkel (talán a rektram einkötaí icéjénél is nagyobb volt az) a jó hegyaljai bátorságot. Dejszen! Tiz tigris kell ennek a négy embernek!

Balogh György pedig hszament jó szerencsét kívánva a vadászoknak. Azok ott maradtak és bortól hevült arccal buzditgatták egymást hihetlennél-hihetlenebb vadászhistóriákkal. Hajtó uramnak nagy szüksége volt a buzditásra, ki is nagyon szerette volna, ha, mint Balogh, kibujhat a rettenetesbe ejtő dícsőség alól, de nem tehetette végre baletöröndött.

Balogh pedig még az új folyamában összesngott az uradalmi ispánnal és valami felett olyan jóízűen nevettek. Az ispán pedig az istiók felé ment és egy bércsel titokban valamit kilopott onnan s ki vele a Régya felé. Bizonyosan csapdát állítanak a tigrisnek, hogy holnap könnyebben meglőhessék.

Másnap reggel összegyűlt a vadászcsapat s miután egy üveg sziveresítőt bevettek s páriait kiki magához vette volna, megindultak szivszorongva a nagy utra. Mikor a Régya széléhez értek mindgyökök homlokán gyöngyözött a hideg verejték. Azt tapasztalták, hogy nehezebb a dícsőség útja, semmint azt hitték volna; visszatérni azonban egyikük sem mert. Mindenik restelte a többiektől. Pedig jól fel voltak fegyverezve. Agárdynak vállain kétvontesövű lancaster élesgolyóra töltve és óvében egy pár vadászkesz, sőt egy pár jóforgó pisztoly is. Kürtösi és Bakuc szintén többrendbeli lövegverrel voltak ellátva és a jegyzőnek még a kése is itt volt, a mivel az elejtett állatot stante pede megnyuzták. Azonkivül a kerültöknél feles számú töltött fegyver az esetleges megszorulásra. Mondom, tiz tigris ellen készültek irtóháborúra.

Félénken indult be az erdőbe a kis csapat és minél beljebb hatoltak, annál nagyobb fokra hígott izgatottság. Elhatároztak volt, hogy egyikük se menjen megszire a másiktól, hogy a védelem annál könnyebb legyen. A mint az erdő közepére érnek egyszerre csak megzördült a lomb előttük. Huh! hogy megrattentek! Kevés hujja mult, hogy mind le nem ejtették fegyvereiket a földre. Siri csend uragott, még lélegzetet sem mertek venni. Ekkor egy percre a hosszú csendben egy hatalmas ordítás reszketette meg a levegőt. Mintha villám sujtotta volna le a mi vadászainkat. Biztosra vették, hogy most elközelget a végórájuk. A két került hottraválva állott meg, mintha lábaik a földbe gyökereztek volna. A hős indiai vadász, Agárdy szintén futni készült, eldobva fegyvereit, de egy fatörzsbe ütődve véres fővel bukott hasra,

várva, hogy a tigris hátára ugorják. Kürtösi, a postamesster semmi jobb menekítést nem látott, minthogy — a mint ott a tót atyafiaknál megtanulta az oroszmedvével szemben — hasra feküdjék. Hajtó elájult az ijedelemtől. Bakuc uram is jobbnak látta mindig találó puskája helyett mászó talentumát előszedni, a mit, szegény lévén az eklézsia, mint harangozóhelyettes sajátított el és hirtelen felkapaszkodott a legközelebi fára.

A tigris pedig még egyre ordított, de nem jött elő a sűrűből, Bakuc már meglehetősen magasra jutott a fán és a mint véletlenül arra pillantott a hounnan a hang jött . . . meghökkent. Nem hit saját szemének. Aztán megnézte megegyeszer és ekkor elkezdett hatalmasan hahotázni, hogy leesett belő a fáról. Még mikor feltápaszkodott is kacagott. A bajtársak ekkor tértek magukhoz és nem tudták mire vélni a rektram magaviseletét. Ők még halványak voltak a rettegéstől. Bakuc a mint szólni tudott a kacagástól megmondta nekik is annak okát. A sűrűfelé mutatott.

— Ott van a tigris — megkötözve.

Azok furcsa szemeket meresztette rá. Ő pedig a sűrűfelé ment intve, hogy kövessék. A társak kétkedve mentek utána s mikor a sűrűmegett levő tisztásra értek, ők is meghökkentek. Ott előttük még csak tirisbörbe sem bujva az uradalmi himszamár megkötözve egy fához.

Mikor haza kerültek, Balogh György felkereste őket. „Nos, hát meglőttetek a tigrist?” kérdé. Majd hogy agyon nem verték érte.

Azóta nagyot fordult a világ. Itt a „világ közepében” már a villanyvilágítás is tul adtak és most a második kőkorszakot éljük. Mondják hogy egy őszel kétszer is aratnak (az igaz hogy csak diákat a sedrián) de azért még most veszélyes dolog K-ban előhozni a tigrisvadászatot.

Czeplédi Miklós,

(Végső.)

szóval, a házasságnál irásban is megtehető. A szóbeli bejelentésről jegyzék készítették s ez alapján történik a bejegyzés az anyakönyvekbe.

A miniszterium felhatalmaztatik, hogy ezen törvényt ne egyszerre az egész országban, hanem a szükséghez képest részletesen, egyes anyakönyvi kerületekben külön léptethesse életbe kísértlekedően, ugy azonban, hogy 1894. év végén az új intézmény az egész országban be legyen hozva.

Alsófehérmegye északkeleti részének, vagyis a marosújvári járás felső részének ismertetése utazási modorban.

Irta Szabó Gyula m. cs. eseti állami iskolai tanító.

(Folytatás)

O z d.

Az ozdi völgy fejében regényesen fekszik, szögternyáival zöld fenyvesben épült odu kastélyával Ozd. 171 házban 900 ref. magyar lakót számlál. A hagyomány Ozd nevű magyar hóstól származtatja a község nevét. Hogy nagyon régi a község azt bizonyítja az, hogy kath. t. hematismusban 1227-ben „Ambrus nevű lelkészt találunk Ozdon.” A pápai dézmák lajstomában 1333-ban „Sacer. Martiu. Solv 35-deu” a mi mindenesetre azt mutatja, hogy Nagylak és Csekelaka után 3-ik faluja volt nagyságra a fehérvári esperességnek.

Legelső ismeretes birtokosai, Simon tomgyoni bán fia: Simon, Mihály, Jakab és János, Balád (fia Tamásnak) a Kenhidi-Simon unokája. Kiket 1338-ban a Küküllő-vármegyei bírók oltoztatnak meg. Ezen Baládtól származik az Ozdot sokáig birt Baládfi család.

1496-ban Vizaknai Miklósné hagyománya folytán Ozd a fehérvári káptalan birtokába megy át, de ugy lát-szik a káptalan eladta, mert nemsokára Thata Istvánt találjuk ott mint főbirtokos, kiről 1509-ben Csesztvei Barabás János és Lenabdra szállott.

János Zsigmond korában az ozdi családot találjuk, melynek védnöksége alatt hatalmalunittárius egyházat találunk. 1568-ban Kis Ambrus neje Baládfi Ilonával nyer jöszágot Ozdon, melyet sógora Baládfi Andrásról 500 frton váltott meg. 1583-ban Baládfi Magdolnát és férjét Szalanczy Györgyöt statualtatta Báthori Zsigmond.

Azután a Toimács családra megy át Ozd, Tolmács Zsófiával kapja Radák István. 1625-ben Bethlen Gábertől új donatiót nyer Radák István politikai érdemei jutalmául. A Radákra szállott Tolmács rész mellett Toldalagiak is bírták Ozdot, mert Toldalagi Mihály fejedelmi tanácsos bükkösi Kemény János rokonára bizza fiát s átadja neki s nejeinek Kállai Zsuzsának ozdi részjóságát.

A Radák István somogyoni Thordódi Gábornak zálogosította el 12 évre, 1695-ben pedig Pekri Lőrincznek 60 évre adja zálogba, hogy Thordódi Gábornál levő záloglevelet is visszaváltsa 1269 frt, mely jöszág csak 1732-ben száll vissza a Radák család birtokába, ugy hogy Radák Ádám 1000 frt kiházasítási díjt fizet a Pekri leányoknak, 1000 frt. és a zálog összeg 1/3-a nála marad, felesége Pekri Teréz osztályrészebe. Ez időtől fogva maig is a Radák kézen van. Ezen hosszú birtoklás ideje alatt építették Pekri Lőrincz a híres kurucz vezér a most is meglevő, fenyvesek közt díszesen fekvő gyönyörű kastélyt a torrói templom felhasználása mellett. A labanczok egyszer Pekri honlétében ostromolták a kastélyt és Pekri a hatulsó folyosóról leugorva menekülhetett meg. A labanczok pedig bosszujokban, hogy a kuruczvezér elmenekült, felgyújtották a fényes kastélyt, a mikor is az a körbástyák kivételével egészen leégett.

Azonban veje Radák Ádám kijavította. A kastély jelenleg is nem csak szép kinézésű, de belül is hercegi fényvel van berendezve, a mi jelenlegi birtokossa magas műveltségének tanúbizonysága.

A kastély közelében egy dombon fekszik a ref. templom, melyet szintén Pekri Lőrincz építtetett 1687-ben, a mi látható az ajtószemöld feliratából.

Harangján magyar körirat olvasható: „Engem An. 1678. első Bethlen Jánosné Fekete Klára. Másó. (másodsor) An. 1731. Radák Ádám és szerelmes házastársa, gróf Pekri Erzsébeth Theresia csin.” Ez a kegyes asszonyosság csináltatta a paplakot is, melynek mestergereidáján: „M. G. Pekri Erzsébeth Theresia assz. Tsináltatta 1766.”

A hol a kastély és templom fekszenek, ott valami római őrszem (vigilia) vagy talán éppen álló tábor (castrum) lehetett, mert ásáskor épületnyomok, római téglák és érmek kerülnek ki.

Határterjedelme 2538 h. melyből csak 975 h. szántója van, ennek tetemes része a Radák udvaré. Szorgalmas lakói kénytelenek a szomszéd községek, sőt a Kisküküllő völgyére is átjárni részbe dolgozni. Azonkívül 103 hold szőlőt művelnek, mely országos hírt bört terem.

Sajátságos viseletükben az, hogy hosszuhaját viselnek, miért „hosszuhaju magyaroknak” hívják, szép szálas emberek. Erdemesnek tartok megemlíteni egy sajátosság kifejezést nyelvükből, például ha valaki rátartós vagy büszke, ezt így mondja az ozdi: „ne légy olyan festamos” a mi körül belül a német „fest” assimilatiója, miathogy szal rokon értelmet fejez ki, jellemző meg, hogy a megszólításoknál csak az első szóttagot mondják ki: Hej Pi. (Pista) te Sá. (Sári) stb. ez más vidéken is megvan.

Van Ozdon egy ujon épült gőzmalom is, a mi e vidéknek valóságos istenaldása, mert nagy kinba, fáradságba és időbe került, míg azozdi völgyön végig kimentek Bogstra, vagy kimászva a Maros és Kisküküllő vízválasztóját az ozdi hegyet a kikükküllői malmokért.

Ozd magyarsága közül többen az 1848-iki szabadságharc alatt bemoeskölték jó hírnevét azzal, hogy a galádul felbujtott oláhokkal együtt prédálták a földesurak jószágait, a czintosi táborral.

Es most bármennyire sajnáltuk is odahagyni ez erdő és szőlő koszoruzta regényes fekvésű falut, vissza kell térnünk e völgyön, hogy a jobbfeleli hegyekben fekvő

Istvánházát

vegyük vizsgálódásunk tárgyává. E esinon épült 90 házban 464 ev. ref. magyar lakost számláló magyar falu keletkezéséről nincsenek ugyan régi adataink, de van az Istvánházi családról. Rgy 1383-beli okmányban előfordul Péter az Istvánházi Kelemen fia. 1411-ben egy beiktatásra Istvánházi János mint a vajda embere rendeltetik ki. 1493-ban Istvánházi Lászlónak istvánházi s más jöszágaiba Nagy Balázs az erdélyi sóáknak kamaraispanja iktatatik be Losonczy László és Drágfi Bertalan vajdaknak Beszterczen kelt rendeletéből, mely beiktatásnak elment mondanak Istvánházi Tamás leányai: Lucia (Szentgyörgyi Simonné.) Margit (Basza Györgyné.)

Régi temploma veszélyessé válva, az újabb időben építtetett Aszalos György papságában a hívek és a br. Kemények áldozatkészségéből messzelátzó bádagos tornyu díszes új temploma, melyben egy Csintos tájkán a földben talált régi harangja van. „Regina celi letare alleluja 1498.” korirattal.

A falu felett „Szilfaknál” nevű helyen sajátosság földöltés és szabályosan elhelyezett dombok homályos nyomait mutatják, egy a magyarok előtti — hihetőleg avar időkől származó tábor hely — Ringának. Legfelől 300 lépés hosszú gátöny vonul két helyt rézsut átszelve, külső felén sáncszerű bemélyedéssel. Ezen belül 10 lépés távolra egy hasonló amazzal párhuzamosan haladó töltés van háromszoros rézsut lemetéssel, melyek által ezen belső gátöny öt önálló szabályos reudben levő domb idomát nyeri az emberi kéz csalhatatlan nyomaival.

Hagyomány szerint Istvánháza alatti völgyben vivatott az elkeseredett harc, melynek áldozatai a völgyben néhány öl magasságú domb alá vannak eltemelve. Ezt bizonyítják ezen helyeken fel-felmerülő fegyver töredékek.

Határterjedelme 922 hold, melyből majdnem fele szántó. Derék magyar lakóinak kevés lévén a munkatér, más községek határain is dolgoznak. Az ifjuság pedig mint cseléd, szolgálatlalt szerez M.-Ujvárt, Nagyenyeden s vidékein.

Ezek is hosszú haját viselnek s szintén nem tudnak oláhu. Ugy itt mint Ozdon és Bükkösön a pásztorok oláhok, mivel a munkás magyarnép nem szereti a henyé életet, de ezen oláhok is inkább magyarul beszélnek s a szomszéd oláh helységekbe járnak templomba.

Itt helyén levőnek találom leírni egy népmesét, mely jellemző: Élt egy özvegyember és egy özvegyasszony két faluban. Őszelre eszébe jutott az özvegy férfinak és özvegy asszonynak is ugyanazon időben, hogy az unalmas téli napokra jó volna társat keresni. Mindkettő egyszerre kel utra s a két faluközött össze találkoznak s kölcsönös üdvözlét után, megkérdik egymástól utazásuk célját s miután kölcsönösen megtudják, hogy a drága időt ne vesztessék a férfi meg is kéri az asszonyt. Miután kölcsönösen megegyeztek, azt mondja a férfi, mielőtt összekelne, vallanak be egymásnak esetleges hibáikat, nehogy később keserves szemrehányásokkal tegyék kellemetlenné a házasság élet boldogságát és nyugalomát, (most sem ártana e szokás).

„Én egy kissé későn szoktam felkelni,” mond az asszony. „Az semmi az én hibámhoz képest,” mond a férfi „nekem egy csuf betegsémem van, t. i. ha éhgyomorra vizet iszom, kitör a nyavalya, olyankor se látok, se hallok, ütök, rontok mindent s ha elmúlik én is megbánom, de nem tehetek róla, tehát jobb ha össze nem kelünk.” „Az kiesi baj,” mond az asszony — „eszik kend előbb (itt a nő férjét kérdezi) s csak azután iszik.” Nem lévén akadály egyik részről sem összekelnek.

Másnap — szőlőmetézés ideje lévén — kora hajnalba felkel a férfi, neje alszik; előveszi kacrárt, fűrészt egy korsó vizet, ki ballag a szőlőhegybe. Dolgozik emberül, az idő délfelé jár, mindenfelől jönnek az asszonyok a délebbel, de az ő felesége seholsem látszik. Oszonna tájatt látja a gyeptü felé közeledni kedves élete párját,

— kinek egyéb hibája nincs, minthogy későn kel — egy vékonyabb karót tesz keze ügyében s midőn az asszony a gyeptübe lép felveszi korsóját s jó hosszút hajt. Eleget kiáltja az asszony: „ne igyék édes uram, hozom az ételt, egyék előbb,” már késő, midőn az asszony oda ér s leteszi a szotyrot, emberünk ordit egyet, földhözveri magát, fogait viesorgatja, felkapja a karót, jól elveri az asszonyt, midőn jól helyben hagyta, mint egy nehéz álom-ból felcsúszva, csodálkozva, gyöngéden kérdezi kedves élete párját, hogy miért sir s midőn ez elmondja, hogy megverte, sajnálkozva csókolja, kér engedelmet — sóhajva nyögi hja az az átkozott betegség, miért is tudott szegény asszony hozzá menni. Ez kétszer ismétlődik. Negyedik nap hajnalban arra ébred a gazda, hogy ugyan csak pattog a tűz, süstörög a lábas. Befordul s még alszik egyet. Virradtkor gyöngéden kéri az asszonyt: „Hajja ke! keljen fel, megvan az ebéd, (a reggelit is ebédnek hívják, a délit délebbé) egyék ke! nehogy ismét elérje az a csunya betegség!” Igy emberünk kigyógyult a betegségből, de az asszony is a restségből, mert istvánházi embernek nem lehet, hogy a felesége „későcskén” keljen fel.

Ez a népmese. Tökéletesen anolog a Kriza gyűjteményében „a rest macska” című székely népmesével. Megemlítek egy sajátosság kifejezést: **b l é h e s** annyimint görhes, olyan, a ki nem beteg ugyan, de színeről látszik, hogy nem egészséges; s a kiből az életnedvek kifogyó félben vannak; kiélt ember; etimológiája körülbelül: béléhes. Ezt istvánházi embertől hallottam.

Ezen völgynek északi nyilatánál fekszik

C z i n t o s.

Bogáttól délre az ozdi patak torkolatánál. Régen Jacinthus és Acintus neveit is találjuk. 1469-ben Báthori István erdélyi vajda Budáról rendeli a kolozsmonostori conventnek, hogy Baska Balázst a budai vár provisorát és kusali Jakeh Lászlót több jöszágokkal együtt Jacinthus birtokába beiktassa. 1358-ban Lajos király Visegrádról rendeli, hogy Domokos erdélyi püspököt Aeinthos birtokába visszahelyezze.

1495-ben Acintost a szebeni királybíró Altenburg Tamás özvegye veszi meg más jöszágokkal együtt.

1615. nov. 10-én Bethlen Gábor Acintost több alfosehérs és tordamegyei falukkal 10000 frtért inseribolja Szilvási (Czyezliszky) Boldizsárnak. Azután is többnyire Oroszi, Szt. Jakab, Péterlaka és Bogáthai egy kézen forog.

Lakói mintegy 70 magyart kivéve oláhok (560) cigányok és zsidók (45—50) kik 149 házban, 2323 h. területről élnek, melyből 1254 h. jó minőségű szántó és 383 h. kaszáló, gazdagon ellátja lakóit a **szükségességekkel.**

Br. Kemény Gerőnek van szépen rendezett gazdasága cukorrépa termeléssel.

Czintostól keletre alig két kilométer távolra egy a Marosra nyíló mellékvölgyben fekszik

Szent-Jakab.

Egy 443 lelket számláló oláh falu (alig 23 magyar lélek). Multjáról nem sokat tudhatunk egyebet, minthogy Oroszi, Czintos, Péterlaka, Bogáthai egy kézen forog.

1439. júl. 25-én Albert király Budáról kiadott adomány levelében Bogáthi Péter és János nyerték.

1615-ben Szilvási Boldizsár.

1630-ban Kornis Zsigmond bihari főispán.

1700-ban Pekri Lőrincz a híres kurucz vezér birja.

Határ terjedelme 1558 h. 717 h. kaszáló 331 h. legelő 170 h. erdő és 27 szőlővel, mely közönséges minőségű bort ad.

Szent-Jakabtól délkeletre 3 kilométerre estk a péterlakai völgyben

Oláh-Péterlaka.

Egy 222 házból álló terjedelmes oláh falu, 16 r. kath. 12 ev. ref. 28 mózes vallásu lakóján kívül 976 oláh lakója van, A mint fennebb említém mindig Bogáthai egy kézen forgott. Azon római utvonl, mely Apuluntól a Marosvölgyén felvonult, a „cigányföldek” dülön érinté a péterlakai határt, innen megy át Oroszinak. Egyéb történeti nevezetessége nincs.

Szomoruan kelle meggyőződnöm, a mint a telekjegyzőkönyvbe néztem, hogy itt is számos eloláhosodott magyarra lehet találni, kiknek nevérol biztosan lehet tudni (Tatam, Barta stb.) hogy azok habár már be is olvadtak azon nép conglomeratumába, melyet napjainkban szeretnek románaink nevezni, de őseik más hitet és nyelvet beszéltek.

A péterlakai patak torkolatánál a Marosnak egy délkeleti kanyarulatánál fekszik.

(Folyt. köv.)

Vegyes hírek.

— A központi választmány az országgyűlési képviselőválasztók 1894. évi névjegyzékének kiigazítása tárgyában gyűlést tart május hó 2-án.

cze, Kovács
A m-igen
körlelkész,
A kedélye
len befoly
be a „Kö
egy másik
tott a köz
extazisban
hany alka
M-Igenben
békés, mu
templomot
egyetértés
mészertes
tás iránt,
vállásnak,
nak egy,
nézve épp
nem papá
nától kezd
szanvedély
kül nem e
— S
kola tant
6-án, tánc
előadást
— I
dor féle v
háritatván
a tervezet
gármester
ő működik
— I
Gáspár Já
az egyesü
zadot meg
Enyeden,
6-án déle
köve tar
1. 1893.
leányiskol
május 6-á
a városi r
áll. tanító
3. A gyű
vármegye
tézkedése
napidijban
megjelené
vetkező:
tan. képez
egy. elnö
Gyula kir
dal, énekl
irta és és
Otától, é
szakasz. I
olvassa Se
felolvasás,
jelentési.
dolgozatok
hari I. Tét
létében, a
iskolában
hangon já
különös s
beli dolgo
talános tis
séget ez
— I
tése f. h
részvéte
számban
nok vezet
A halogt
szentelven
— I
polgárat,
f. hó 25-
hogy meg
sége, jó k
volt az ig
lehetett e
általános
zölég szö
des Mikló
névben t
tett atyj
RES MÓZ
kézviselő
lélek társ
órákor, él

— **Papválasztás** lesz M.-Igenben május 7-én. Ince, Kovács Árpád, Vajda Ferenc az emlegettebb nevek. A m.-igeniek nagyobb része Ince, erzsébetvárosi ev. ref. körlelkész, a filiákban lakók pedig Vajda mellett vannak. A kedélyeket meglehetősen ingerültté tette többféle helytelen befolyás, sőt akadott ember, ki oly állításokat küldött be a „Kolosvár”-nak, melyek egyszerűen hazugságok: egy másik pedig nyíltan bűnvádi feljelentést hangoztatott a közbecsülésben levő járásorvos ellen, a mi már oly extazisban létezt jelez, hogy az atyafira kellő hideg zuhany alkalmazása volna szükséges észretérítés végett. M.-Igenben s környékén jó, egyházas szellemű, művelt, békés, munkás lelkesre van szükség, ki a romladozó templomot, iskolát helyrehozni, a társadalomban a jó egyetértést fenntartani és erősíteni képes. És habár természetesen talájjuk, hogy mindenki érdeklődik a választás iránt, de azt már nem helyeseljük, hogy egyes más vallásúak, csupán egyéni sympathiából oly módon kívánják egy, vagy más irányban hatni, mi az illető pártokra nevezéppen nem előnyös. Nem képviselő választás ez, hanem papválasztás. Elég sajnós, hogy mostanában Vizaknától kezdve Harasztosig, sőt kisebb helyeken is, a szenvedélyek felkeltése s némi felsőbb erőszakoskodás nélkül nem eshetik meg ily dolog.

— **Szini-előadás.** A helybeli áll. polg. leányiskola tantestülete a városház nagy termében május 6-án, táncmulatsággal egybekötött, jótékony célú szini-előadást rendez.

— **N.-Enyed város** megvásárolta a Toroczka Sándor féle várszegutcai házastelket s így egy akadály elhárítván, néhány rövid hét múlva már kezdetét veheti a tervezett iskola építkezés. A vásárt Kovács Gyula polgármester hosszas alkudozás után létesítette s ugyancsak ő működik egy előnyös törlesztési költsön létrehozásán.

— **Az alsófehérmegyei tanító-egyesület** nehaj Gáspár János, kir. tanácsos, alsófehérmegyei tanfelügyelő, az egyesület rendes, majd tiszteletbeli elnökének felszabadot meghaladó áldásos működése méltánylására: N.-Enyeden, az új városház dísztermében, 1893. május hó 6-án délelőtt 9 óráig kezdve, emlékkönyvvel összekötve tartja meg évi közgyűlését, következő renddel: 1. 1893. május hó 5-én d. u. 5 órakor előtérkezett a leányiskola helyiségében. 2. A közgyűlést megelőzőleg, május 6-án reggeli 8 órakor nyilvános tanítást tartanak, a városi leányiskola 4-ik osztályában: Balázs Józsa tövisi áll. tanítónő és Székely Lehel alvinci áll. isk. igazgató. 3. A gyűlés napján közeled. 4. Az egyesület tagjai a vármegyei alispáni hivatal 12877—1892. szám alatti intézkedése folytán legalább fuvardij — esetleg mérsékelt rapidijban részesítendő a községek pénztárából, igazolt megjelenés esetén. A közgyűlés tárgysorozata pedig következő: I. szakasz. 1. „Hymnusz” éneklő a n.-enyedi tan. képezde dalköre. 2. „Elnöki megnyitó” Nagy Lajos egy. elnök által. 3. „Emlékezés” tartja dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelő ur. 4. „Hugenották” operából dal, éneklő az áll. polg. leányiskola énekkara. 5. „Óda” írta és előadja Szabó Jenő. 6. „Vasárnap reggel” Ottótól, éneklő a nagy enyedi tan. képezde dalköre. II. szakasz. 1. „Jelentés az egyesület évi működéséről” felolvassa Sebestyén Sándor egyl. főjegyző. 2. „A hülyékről” felolvasás, tartja Lázár Imre. 3. „A kiküldött bizottságok jelentései. 4. „Átiratok előterjesztése.” 5. „Az írásbeli dolgozatok osztályban és vizsgán,” vitatétel, bevezeti Bihari I. Tétélek: a) Az írásbeli dolgozatok a gyermekek jelenlétében, az osztályban javíttassanak ki. b) az osztályon iskolában, magánfoglalkozás közben a hibák mindig fenhangan javítandók. c) A nyelvtani dolgozatok javítására különös súly fektetendő. d) Vizsgán az egész évi írásbeli dolgozatok bemutatandók. 6. „Indítványok.” 7. „Általános tisztujtás.” Az érdeklődő mélyen tisztelt közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Kiss Albert** nyug. m. kir. honvédőrnagy temetése f. hó 24-én kiváló katonai díszrel, nagy közönség részvétel mellett történt meg. A m. kir. honvédség teljes számban kiállott, Tarczai honvédőrnagy zászlóaljparancsnok vezetésével, ki a csapatokat löháton ülve vezényelte. A halottat előbb a róm. kath. templomba vitték, hol beszéltélvén, sorlóvások mellett helyzetetett örök nyugalomra

— **Veress Mózes** Nagyenyed város régi nemes polgárát, községi biráját, évtizedeken át hű tisztviselőjét, f. hó 25-én helyezték békés pihenésre. Ki hitte volna, hogy még Mócsi bácsi is meghaljon? hiszen az ő egészsége, jó kedve elpusztíthatannak látszott; olyan típusa volt az igazi régi polgárnak, kinélkül Enyedet nem is lehetett elképzelni. Beesülte, szerette mindenki, temetése általános részvétel között folyt le. Gyászjelentője következőleg szól. Veres Johanna és Veres Amália, férjzett Endes Miklósné és gyermekei, a maguk és számos rokonok nevében szomorodott szívvel tudatják, hogy forrón szeretett atyjunk, illetve nagypapjuk és a jó rokon, Onodi VERES MÓZES, Nagyenyed r. t. város községi birája, városi képviselői tag, megyei bizottsági tag, a nagyenyedi „Szentlélek társulat” elnöke stb. f. hó 23-án délelőtt fél 12 órakor, életének 78-ik évében, rövid szenvedés után el-

hunyt. Aláhányatott a munkás kéz, megszünt dobogni a családját, hazáját és nemzetét önfeláldozóan szerető szív. Nagy úrt hagyott maga után mindazok emlékében, kik benne a derék családapát, nemeskeblű hazafiút és jellemes férfit ismerték. Földi maradványai magyar-utcai lakásáról, az ev. ref. szertartás szerint, f. hó 25-én d. u. 4 órakor fogják a helybeli sírkertben elhelyezni. Aldott legyen emléke! Nagyenyed, 1893. április 23-án.

— **Időjárás.** Általános a gazdák részéről a panasz, hogy a szőlő venyigéje sok helyt egész tövig lefagyott s a szépen kitélelt őszi vetések gyérülnek s fejlődésük fennakadt. A barack és diófák nagyobb része elfagyott; lucerna, lóhere s a kerti vetemények nagy része elperzselődött. A hosszán tartó tél miatt a takarmány is elfogyott vagy fogyatékán van s drága pénzen is csak nehezen kapható. Sok helyt szalmán, kórén s több éves hulladékon tengődik az igás állat is, mi miatt a munkabérek is magasabbak a rendesnél. Pénteken és szombaton egy keveset esett s így remélhetni, hogy néhány eső után melegebb időjárás mellett talán csak kizöldül már valahára. Azt azonban már látjuk, hogy a szürke és kék aranyos bogárkák vidáman furkálják a zsemege rügyeket, nekik nem ártott meg a zord tél.

— **M.-Igenben takarékpénztár alakult** f. hó 23-án Vadadi Gergely elnöksége alatt. Ohajtandó, hogy az igazi takarékosagra való szoktatás mellett előnyösen elégítse ki a mindennapi, kisebb hiteligenyeket a nép között.

— **Influenza** lépett fel M.-Igenben és környékén. Ha nem is oly veszedelmes, mint a múlt években, de elég kellemetlen éppen most a kezdődő nagy munka idején.

— **Tűz.** A mult héten éjjeli kéménytűz zavarta meg a szentkirályutcai nyugalmát. Ez eset kapcsán, mint örömmel értesülünk a városi rendőrség a lakosok, szalmafedelek és kéményseprési kihágások ellen, irtó háborút készül indítani. A lakosoknak ugy a tűzbiztonsági, mint az egészségi követelményeknek megfelelő átalakításában 5—6 nagyobb földbirtokosunk kellene, hogy jó példával járjon elől, vagy pedig eladva tenni a szellőházakat és telkeket. A Vízköz birtokosai a költséges átalakítás előtt azt is jól megfontolják, vajjon nem lenne e célszerű a roskatag házakat leontani és árvízmentes helyen a malomárok mellett újokat felállítani, szekerutat hagyva a Vizsikátor és Cseremalom közti területen a malomárok alsó partján.

Irodalom.

Az Athenaeum Képes Magyar Irodalomtörténetéből megjelent a 3-ik füzet: változatos tartalommal és díszes illusztrációkkal. Az első cikkben (a munka során az 5. sz.) A királymondók és az énekmondók (dr. Sebestyén Gyulától) a keresztény kor első századainak mondái vannak jelezve s a legrégebb énekesekre (igricsek, regösök, kobzosok, hegedűsök) vonatkozó gyér adatok összegyűjtve, több mint a mennyi róluk eddig bárhol megjelent A 2-ik cikk (6. sz.) Legrégibb nyelvemlékeink (Simonyi Zsigmondtól) cím alatt az oklevelek magyar szavait s a Halotti Beszéd és Königsbergi Török nyelvű sajátosságait ismereti nagy szakismerettel, de a laikus közönségnek is könnyen megérthető stílusban. A 3-ik (7. sz.) cikk: A csucsives stíl kora és a renaissance cím alatt e korszak művészeti életének egyik legalaposabb ismerője, Pulszky Ferenc, ismerteti az Anjouk, Zsigmond és Mátyás korában az olasz kultúra befolyását hazánkra, részletesen foglalkozván az itt megfordult művészekkel. A következő (8. sz.) cikkben: Janus Pannoniusz és a humanisták cím alatt Hegedűs István értekezése kezdődik a humanizmusról, ennek hatásáról a tudományokra s a magyar humanistákról. — A füzetet 11 szövegkép s két külön melléklet díszíti; amazok közt vannak Sz. László legendája a fülel falképről, Kisfaludi Károly rajza (mely ennél fogva kettős érdekű) a cserhalmi ütközet egy jelenetével (Sz. László harca leányrabló kunnal), a Königsbergi Török hasonmása szövegmagyarázata, Mátyás, Beatrix, Vitéz János arcképei, a Mátyáskori Budavár stb. Műmellékletül: Anonymus krónikájának első színes lapja olvasással és fordítással, s a Budai krónika utolsó lapja van csatolva. A füzet ára 40 kr. — Megrendelhető minden könyvkereskedésben. Tíz füzetre 4 forinttal elő lehet fizetni. — Az egész mű ára c. 10 frtra fog rugni.

Jókai képes díszkiadásának negyedik füzeté is megjelent. Ebben a Magyar Nábob folytatódik. Ezen kiadás külső fényéről már megemlékeztünk; tartalmi vonzerejét évtizedek óta bámulja minden irni olvasn tudó magyar ember. Minden füzet ára 40 kr. Előfizetést 10 füzetre 4 frttal elfogad minden könyvkereskedés, valamint a kiadó társulat (Athenaeum könyvkiadóhivatala, Budapest Ferenciek-Tere 3.)

Üzenet a szerkesztőségbe.

— **Mindazoknak,** kik szépirodalmi termékekkel szíveskedtek fölkeresni az utóbbi időben lapunkat, tisztelettel kérjük türelmét, míg cikkeikre reflektálhatunk, mert a nagy tárgyhalmaz miatt jelenleg absolute lehetetlen külön-külön válaszolnunk.

Csarnok.

Villanyiadák.

Azon alkalomból, hogy derék, vállalkozó szellemű kereskedőnk, Cirner felszárta hozta (és talán meg is fogja valószínűleg) utcaink, köz- és magán épületeink villanyvilágítását; az általa produkálódó nagy fény előre vetődött sziporkái már szallongani kezdenek uton-utfélen. Egyik elmés polgártársunk villanyiadáknak nevezte e szikrácskákat. Innen a tenti cím: mert szikrákból mi is összetegődtünk néhányat, a melyeket is az alábbiakban adunk. A kinek a természete engedi, — az irás szerint — „vegye be!”

Az első sziporkát egy villámhárító (omen!) épület közelében fogtuk el.

Valami áhitatos lelkek tanakodtak a jövőndő nagy fényességén.

— Vajjon be fog-e hatolni az a nagy fény annak a jeles szónoknak a fejébe is, a ki még a „miatjánk”-ot sem tudja? . . .

— ? ?

Egy pár fűgőbb lábú ifju ember elszalad Cirnerhez: a felvetődött kérdést csak ő fogja megfejtetni. De éppen rossz kedvében találják; mert már sok hasonló kérdéssel háborgattak.

— Hát azt kívánják önök, hogy a végtelen úrt is bevilágítsam?! —

Szomorodva térnek vissza a kíváncsiak az elhagyott sasághoz.

Egy szikrát szemfüles reporterünk a „tövis”-en fogott el (Nem ezután fogja-e megsérteni az a tövis?)

Egy hamskás ifju hölgytől bucsuzik gavallérja.

— Tehát a viszontlátásig! Csókolom bajos kacsóit. No'szen, hűtlen lovag! Azt ugyan várhatom, míg viszontlátjuk egymást. Soha felénk sem néz.

— De kérem!

— Nő igen! A viszontlátásra . . . a viszontlátásra majd . . . a villanykorszakban. Akkor talán lesz annyi világosság, hogy nem téveszti össze kilincsenket az innen nem mesze levő — — sórcsarnokéval! Adieu!

Egy kellemes kacaj s valakinek az óra előtt becsapódott egy utcaajtó.

Egy szikra szerkesztőségünkben pattant el.

Hárman valánk: a vezércikk rovatójának gondozója, a „levelezések” ellátója s a tárcacikk válogatója. (Ráfogták szegényre, hogy „válogató.”) Napirenden persze a „villany” volt.

A levelezések vezetője mélyen hallgatott.

— Nos hát önnek nincs szava ehhez?

— Azon tündöböm, hogy az a nagy fény a börtönből áradott ki. (Notabene: az új fogház villanyvilágosítása szülte a város hasonvilágításának eszméjét.)

— Hja! kérem — vágja rá a három legifjabbja, a ki ogyszersmind az íróknak is buzgó forgatója — meg vagyon írva: A mi is minél mélyebbre van rejtve, annál hamarabb kitor és kér — eget.

Pattant-csettent egy szikra s, a mint az épen nem sima kövezeten végigsziporkázott, egyszerre egy nagyot ugorva, beszókkent a kollegiumba. Az árva, csupa szem-ből álló szikra hiába keresett világosságot ott, sőt majd maga is kialudott a hidegben. Dideregve, halványan érkezett meg a szerkesztőségbe s ott elmesélte, hogy a helybeli kollegiumba is behezzák az elektromos fényt, sőt azt ott villanyfűtéssel kötik egybe. „Hogyan lehet az?” kérdeztük kíváncsian. Egyszerű, felelé. Az „intéző körök” úgy gondolkoznak, hogy a hol világosság van, ott melegen is kell lennie (ahán! azért volt hát ott olyan hideg) mert a hol tűz van, ott világosság is van. A mint halljuk már meg is kezdtek a fűtést ilyen módon, persze egyelőre petroleum-lámpákkal. Am a tanulóik szeme előtt már elsötétült minden a nagy hidegben. Hja! ók másképp fogják fel a dolgot!

Egyik szikra két beszélő alakra talált. Két furfangos diák volt és épen valami unalmas előadási órát iparkodtak minél hamarabb elmulasztani. Vajjon mit beszélhetnek? Odaugrott és folyton körülötöttük sustergett, zsongott, hogy kihallgassa őket. Persze, hogy az elektromos világításról szól a nóta.

— Te — szólt az egyik — mégis csak furcsa egy dolog lesz akkor. Ha rajtam állana, behoznám az éjjeli sültezést (megsugjuk, hogy az illető „a mit együnk?” iskolához tartozott.)

— Szép, szép, szólt a másik (ez meg „a mit igyunk” iskola hive volt) de hát én azt szeretném tudni, hogy bujnák majd el éjnek idején a teméntelen világosságban az éjjeli bakterek és rendőrök?

— Mégis csak jó lesz a nekik. Talán végre megtalálják a régóta üldözött rőndet!

„Közérdek.”

Egy villanyzikkra pattogása álmomból vert föl. Hir-telen kinéztek az ablakon és tekintetem egy városra esik. Nem ismertem föl. Balra egy beláthatlan, széles utca terül el azzal a bizonyos „barsony” kövezettel. Jobbról a kollegiummal szemben egy nagy épület, ráírva nagy betűkkel: Polgári leányiskola. Az utcákon mindenütt egy-egy üveggömbbe burkolt szándarab póznákra állítva (később megtudtam, hogy villanylámpa) és mellette egy rendőr, kivont karddal, szuronyos puskával. Az óra 12-öt ütött, mutatói ugyan mást mutattak, de később ezekről is megtudtam, hogy ezek a kontinens többi városaiban, jelenleg levő órákat mutatják. A nap fényesen és forrón süt le. Az utcák néptelnek. Eltűnődtem, miféle város lehet ez? Egyszerre csak tüneményszerű pattogásokat, sistergéseket és zugásokat hallok. A kép változik. Nappal helyett most éjfél 12 óra és a villanylámpák tündéri fényt árasztanak. Mi ez? Az utcák hamzsegnak a futkosó, járkáló tömegtől. Odafordulok egy jámbor képű polgárhoz és megkérdem a város nevét. Jelenleg Villanyvár a neve — viszonzá, de régebben N.-Enyednek hívták, az ókorban pedig a „Világ közepe” volt. — Aztán,

hogyan esik, hogy itt éjjel járnak az emberek az utcákon, nappal meg egy leket sem lehet ott találni.
— Jaj uram, mi teméntelen pénzt fizetünk ezért a drága világitásért. Nappal meg a nap ingyen süt nekünk.
— Hát azok a renjárók a kik nappal azok mellett a póznák mellett állanak.
— Epen ezért van. Az utcán senki sem jár. Még el találnak lopni a villanylámpákat.
Csalódottan tettem be az ablakot. Azt hittem — Tor-dán vagyok.
B.+Cz.

Piaci árak

Nagyenyeden, 1893. év. április hó 27-én.

Egy hektoliter tisztabuza	—	5	frt	50	kr.
„ „ elegy „	—	5	„	20	„
„ „ rozsa	—	5	„	—	„
„ „ kukoricza	—	3	„	20	„
„ „ zab	—	2	„	50	„

Marha hus kilója	—	—	—	48	„
Borju „ „	—	—	—	44	„
Sertés „ „	—	—	—	44	„
Egy köbméter fa	—	—	2	„	50

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Hirdetések.

Nyersselyem bastruhákra alkalmas kelméket öltönyönként 10 frt 50 kr-ért és jobb fajtaúkat is — valamint fekete, fehér és színes selymeket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockázott, esikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít; postabér és vámmentesen HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRICH-BEN. Minták pótafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó 3

GANZ ÉS TÁRSA
 vasöntő és gépgyár részvénytársulat
 BUDAPESTEN.
 1-10
TURBINÁK,
 a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontos szabályozással s a vízierőnek lehetőleg legjobb kihasználással.
Hengerszékek
 magas és parasztlésre,
 hámozó és egyéb malomgépek, egész malomberendezések.
Aprító gépek,
 m. p. golyós malmok, Gruson rendszere szerinti, zuzó pófák, hengerek, zúzóművek stb. stb.
ELECTROMOS VILÁGITÁS
 ismert táv-vezetési rendszerek szerint és
ELECTROMOS ERŐ ÁTVITELI BERENDEZÉSEK,
 melyek segítségével lehetségessé válik, távolabbi eső vízi erőket előnnyel ipari célokra felhasználni.
 Gépek PAPIR- és CELLULOSE gyártásra.

1-3 100 kiló
széna
 3 frt 20 krajczárért kapható
BISZTRITSÁNY LAJOSNÁL
 50-60 kilós kötéseken
NAGY-ENYEDEN.
 Ajánlom kitünő
hellosi és szomoródnai
 tisztán kezelt boraimat.

1-9
A ZACHERLIN
 vevésénél nagy figyelemmel kell lenni.

Vevő: . . . : nekem nem kell kibontott fereg por, mert én Zacherlint kértem! . . . Joggal dicsérik e különleges és kitünő minden fereg-elleni szert, azért csak lepecsételt és az üvegbe nyomott „Zacherl” névvel valót veszek. — Valódi kapható!

NAGYENYEDEN: Winkler János	BALÁZSFALVÁN: Sinberger Salamon	GY.-FEHÉRVÁRT: Szentgyörgyi A.
„ „ Cirner J. József	„ „ Schieszl Károly	„ „ Jakabffy Albert
„ „ Bisztritsány Lajos	„ „ Salman J.	„ „ Nagy József
ABRUBÁNYÁN: Molnár Árpád	GY.-FEHÉRVÁRT: Frölich Gyula	MAROS-UVVÁRT: Virág Tamás
uraknál.	uraknál.	uraknál.

A NAGY-ENYEDI
KERESKEDŐ IFJUSÁGNAK,
 MAROSVÁSÁRHELYRE
 NÉHAI VAJDA GUSZTÁV FIVÉREM RAVATALÁRA KÜLDÖTT KOSZORUÉRT
FOGADJÁK HÁLÁS KÖSZÖNETEMET.
VAJDA PÉTER.

Máriaczei
Gyomorcepppek
 egyszerűen hának gyomor bajoknál, nékülözhetetlen és átlátható ismeretes házi és népszert.
 A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgöngyöség, bűzös lehellet, teltség, savanyú felbőgés, hásmenés, gyomorgégés, feleleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöngyös, székülés.
 Hathatos gyógyszernek bizonyult fejájánál, a menyinyiben ez a gyomorforl származott, gyomortüreltségét étellekkel és italokkal, gúttal, májaják és hásmoroktánál.
 Emeltet bajoknál a **Máriaczei gyomorcepppek** évek óta kitünőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati óvatossággal együtt 40 kr., nagy üveg a 70 kr.
 Magyarországi forrástár:
Török József gyógyszerháza
 Budapest, Király utca 12 sz.
 A vedőjezet és ábrást tüztesen tessék megtekinteni!! Csak oly csepppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (T. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságot bizonyítom”.
 A **Máriaczei gyomorcepppek** va lodian kaphatók

Nagyenyeden
 Kovács József gyógyszerész urnál.
 Balázsfalván
 Schieszl Károly gyógyszerész urnál.
 (20-43.)